

Силабус курсу **Комунікативні технології в освіті**

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
Спеціалізація 015.39 Цифрові технології
Освітньо-професійна програма:
«Професійна освіта: цифрові технології»

Рік навчання: 3 Семестр: 5
Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ІІІ

кандидат педагогічних наук, доцент
Коваль Оксана Євгеніївна

Контактна
інформація

o.koval@wunu.edu.ua +3800969795012

Опис дисципліни

Дисципліна «Комунікативні технології в освіті» спрямована на формування у студентів системи знань і практичних навичок, необхідних для ефективної комунікації в освітньому середовищі. Курс поєднує положення педагогіки, психології, лінгвістики, медіа- та інформаційних технологій для глибшого розуміння процесів міжособистісної та масової комунікації, що відбуваються між учасниками освітнього процесу. Особлива увага приділяється сучасним цифровим платформам і технологіям комунікації, інтерактивним формам навчання, а також ролі невербальної взаємодії, емоційного інтелекту й культури діалогу в розвитку освітнього простору.

Курс розглядає комунікацію як ключовий ресурс освітньої взаємодії, що забезпечує формування довіри, партнерських відносин, розвитку критичного та креативного мислення. Важливе місце займає аналіз комунікативних бар'єрів, технік подолання конфліктних ситуацій, використання медіаційних і фасилітаційних практик у навчанні, а також дослідження впливу інформаційних середовищ і соціальних мереж на навчальний процес і виховання.

«Комунікативні технології в освіті» є освітньою компонентою, що розширює можливості традиційної педагогіки та забезпечує студентів сучасним інструментарієм для побудови ефективної комунікації з учнями, батьками, колегами та освітніми спільнотами.

Структура курсу

Годи ни (лек. / пр.)	Тема	Результати навчання	Завдання
3/3	Тема 1. Комунікативні технології в освіті: від традиційної взаємодії до цифрової екосистеми	Знати основні поняття комунікативних технологій в освіті, їх еволюцію від традиційних моделей взаємодії до сучасних цифрових підходів. Розуміти відмінності між класичною педагогічною комунікацією та цифровими комунікаційними практиками, зокрема особливості синхронної й асинхронної взаємодії. Мати уявлення про історичний розвиток комунікативних технологій у навчанні, включаючи роль друкованих, аудіовізуальних і цифрових медіа.	Участь в обговоренні ключових понять Тестування
3/3	Тема 2. Вербальна та невербальна комунікація в освітньому процесі: механізми, інструменти, вплив	Знати основні категорії та моделі вербальної й невербальної комунікації. Розуміти вплив інтонацій, пауз, темпу мовлення на ефективність педагогічної взаємодії. Мати уявлення про роль мови тіла, жестів, міміки, просторової організації навчального середовища. Знати правила риторики та ораторського мистецтва, адаптовані до освітнього процесу. Розуміти культурні відмінності у сприйнятті невербальних сигналів. Вміти аналізувати комунікативні ситуації з точки зору поєднання вербальних і невербальних кодів. Мати навички розвитку виразності мовлення та керування невербальною поведінкою. Володіти техніками активного слухання, перефразування й уточнення. Знати механізми впливу невербальних сигналів на мотивацію та залучення студентів. Розуміти роль автентичності й емоційної відкритості викладача.	Участь в обговоренні ключових понять Тестування

4/4	Тема 3. Комунікативні бар'єри в освіті та стратегії їх подолання	Знати основні види бар'єрів: психологічні, соціальні, культурні, мовні, технічні. Розуміти причини виникнення непорозумінь та комунікативних збоїв. Мати уявлення про роль упереджень, стереотипів і конфліктів у комунікації. Знати методи діагностики бар'єрів у навчальній взаємодії. Розуміти вплив вікових і гендерних особливостей на комунікативний процес. Вміти застосовувати техніки подолання комунікативних бар'єрів (переформулювання, візуалізація, інтерактивні вправи). Мати навички деескалації конфліктів у педагогічних ситуаціях. Знати базові принципи ненасильницької комунікації (NVC). Формувати здатність будувати діалог у складних ситуаціях. Мати досвід використання фасилітаційних інструментів для зниження напруги.	Участь в обговоренні ключових понять Тестування
4/4	Тема 4. Цифрові комунікаційні технології в освіті: інструменти, ризики та перспективи	Знати основні цифрові платформи (Zoom, MS Teams, Moodle, Google Classroom, Canvas тощо). Розуміти принципи синхронної та асинхронної онлайн-взаємодії. Мати уявлення про інтеграцію мобільних застосунків і хмарних сервісів у навчанні. Знати критерії вибору цифрових інструментів відповідно до педагогічних цілей. Розуміти поняття цифрової екосистеми освіти. Вміти аналізувати ефективність застосування різних EdTech-інструментів. Мати навички безпечної цифрової комунікації та захисту персональних даних. Володіти базами знань з цифрової етики та академічної доброчесності. Розуміти ризики інформаційного перевантаження, кібербулінгу, дезінформації. Мати здатність інтегрувати цифрові інструменти у традиційні освітні практики.	Участь в обговоренні ключових понять. Тестування
4/4	Тема 5. Соціальні медіа та нові формати комунікації в освітньому	Знати специфіку комунікації в соціальних мережах (Facebook, Instagram, LinkedIn тощо). Розуміти можливості використання освітніх блогів, влогів, подкастів та	Участь в обговоренні ключових понять

	середовищі	інтерактивного відео. Мати уявлення про освітні спільноти в цифровому просторі. Знати принципи формування медіаграмотності та цифрової культури студентів. Розуміти ризики маніпуляцій, пропаганди та фейкових новин. Вміти аналізувати вплив соціальних медіа на освітні практики та міжособистісні стосунки. Мати навички організації навчальних груп у соціальних мережах. Володіти техніками критичного аналізу контенту. Розуміти роль інфлюенсерів і освітніх лідерів думок у формуванні студентських спільнот. Формувати здатність використовувати соціальні медіа як інструмент розвитку soft skills.	Тестування
4/4	Тема 6. Фасилітація та медіація в освітньому процесі: технології партнерської взаємодії	Знати основні принципи фасилітації та медіації. Розуміти роль посередництва у вирішенні конфліктів. Мати уявлення про групову динаміку та стратегії модерації. Знати техніки активного залучення всіх учасників дискусії. Розуміти значення нейтральності та балансу інтересів. Вміти застосовувати фасилітаційні методики (World Café, Open Space, SWOT-дискусії). Мати навички посередництва у навчальних суперечках. Володіти техніками створення безпечного простору для діалогу. Формувати здатність організовувати партнерську комунікацію між викладачами та студентами. Мати досвід використання медіаційних технологій для підтримки інклюзивності.	Участь в обговоренні ключових понять Тестування
4/4	Тема 7. Емоційний інтелект і культура діалогу як складові комунікативної компетентності педагога	Знати концепцію емоційного інтелекту (EQ) та його компоненти. Розуміти роль емпатії, саморегуляції та усвідомленості у комунікації. Мати уявлення про значення емоційного клімату в навчальному процесі. Знати етичні принципи педагогічної комунікації.	Участь в обговоренні ключових понять Тестування

		Розуміти культуру діалогу як основу партнерства у навчанні. Вміти аналізувати власні емоційні реакції та їхній вплив на студентів. Мати навички розвитку стресостійкості у викладацькій діяльності. Володіти техніками створення довірливої атмосфери. Формувати здатність до конструктивного вирішення конфліктних ситуацій. Мати досвід підтримки психологічного благополуччя студентів через культуру діалогу.	
4/4	Тема 8. Комунікація в умовах мультикультурного та інклюзивного освітнього середовища	Знати основні принципи інклюзії та мультикультурної освіти. Розуміти роль культурних і мовних відмінностей у навчальній взаємодії. Мати уявлення про бар'єри доступності в освіті. Знати стратегії адаптації комунікації до потреб різних категорій студентів. Розуміти поняття толерантності та педагогічної етики у мультикультурному контексті. Вміти аналізувати ситуації комунікаційної нерівності. Мати навички використання цифрових технологій для інклюзивного навчання. Володіти техніками підтримки студентів з особливими освітніми потребами. Формувати здатність будувати міжкультурний діалог на основі взаємоповаги. Мати досвід застосування універсального дизайну навчання (UDL) у практиці викладання.	Участь в обговоренні ключових понять Тестування

Рекомендовані джерела інформації

1. Білоус Р. М., Лебединська Г. О., Сошенко С. М. Соціальнопсихологічний тренінг як засіб подолання комунікативних бар'єрів у процесі міжособистісного спілкування студентів. Психологія: реальність і перспективи: зб. наук пр. Вип.16 / упоряд.: Р. В. Павелків, Н. В. Корчакова ; ред. кол. : Р. В. Павелків, Н. В. Корчакова. Рівне : РДГУ, 2021. С. 18-25.
2. Блог «Розумна освіта для розумного суспільства». URL: [http:// smarteducatoin.blogspot.com](http://smarteducatoin.blogspot.com) (дата звернення: 10.12.2022).
3. Бонч-Бруєвич Г. Ф. Технічні засоби навчання з використанням інформаційних комп'ютерних технологій : навч. посіб. Київ : КМПУ ім. Б. Д. Грінченка, 2007. 44 с.
4. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікації: Навч. пос. К: ВЦ «Академія», 2006. 256 с.
5. Волошко Г. Фасилітативний підхід як умова організації реверсивного навчання майбутніх педагогів. Теорії та технології інноваційного розвитку професійної підготовки майбутнього

- вчителя в контексті концепції «Нова українська школа: монографія / за заг. ред. А.А. Сбруєвої. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2021. С. 61–82. DOI: 10.24139/978-966-698-308-7/061-082
6. Гоулман Д. Емоційний інтелект / пер. з англ. Соломія-Любов Гумецька. К.: Vivat. – 2020 р. – 512 с.
 7. Гоулстон М. Я чую вас наскрізь! Як порозумітися будь з ким / Марк Гоулстон ; пер. з англ. А. Жищинської. – 3-тє вид. – Харків: Моноліт, 2022. – 248 с.
 8. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті: глосарій / В. А. Кірвас, В. П. Козиренко, О. В. Дьячкова, Є. В. Свіщова; Нар. укр. акад.; ред. В. А. Кірвас. – Харків : Вид-во НУА, 2023. – 208 с.
 9. Кільченко, А. В. (2014). Термінологічний словник з використання інформаційних технологій та електронних бібліотечних систем [online]. Available at: https://lib.iitta.gov.ua/107152/1/%D0%93%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%B0%D1%80%D0%B9_%D0%BD%D0%B0_%D1%81%D0%B0%D0%B9%D1%82.pdf [Accessed 19 Jan. 2023].
 10. Комунікативні технології інформаційного суспільства : монографія / за наук. ред. А. І. Гусева. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2020. 142 с.
 11. Корчова О. М. Риторичні засади професійнопедагогічної комунікації в закладі вищої освіти. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах, 2020 р., № 73, Т. 2. С. 59-63. DOI <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.73-2.11>
 12. Кох Д. Психологія впливу. Київ: КМ-БУКС, 2021. 320 с.
 13. Кремень, В. Г., Биков, В. Ю. (2014). Інноваційні завдання сучасного етапу інформатизації освіти. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми, [online] вип. 37, с. 3–15. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sitimn_2014_37_3 [Accessed 11 Jan. 2020].
 14. Маслова В. А. Професійно-педагогічна комунікація як умова розвитку комунікативних можливостей педагога. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Психологія, (3), 2022. 81-85.
 15. Основи професійно-педагогічного спілкування: метод. реком. до самостійної роботи студентів. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 52 с.
 16. Смарт-технології в освіті. URL: <https://sites.google.com/site/smarttehnologiie/interaktivni-tehnologiie-vosviti> (дата звернення: 10.12.2022).
 17. Товканець Г. В. Соціально-педагогічна взаємодія у професійній підготовці педагога: комунікативний аспект [монографія] / Г. В. Товканець – Мукачево: Редакційно-видавничий центр МДУ, 2021. – 172 с.
 18. Чалдині Р. Психологія впливу. / пер. з англ. Наука і практика (оновлене та розширене видання). – К.: «Клуб Сімейного Дозвілля», 2022 р. – 607 с.
 19. Volkova N.P., Tarnopolsky O.B., Olyinik I.V. The individual style of speech of teachers from higher education institutions as an indicator of pedagogical professionalism. Revista Espacios digital. 2019. Vol. 40. No. 17. P. 20. URL: <http://www.revistaespacios.com/a19v40n17/19401720.html>
 20. Cnt.sumy.ua, (2019). Словник Internet-сленгу [online]. Available at: <https://cnt.sumy.ua/wp-content/uploads/internet-terminy-44.pdf> [Accessed 24 Dec. 2022].
 21. Reiser, R. A., & Dempsey, J. V. (Eds.). (2020). Handbook of Research in Educational Communications and Technology: Learning Design (4th ed.). Springer. SpringerLink
 22. Hokanson, B., Clinton, G., Tawfik, A., Grincewicz, A., & Schmidt, M. (Eds.). (2020). Educational Technology Beyond Content: A New Focus for Learning. Springer. SpringerLink

23. Tso, W. B., Chan, C. K., Chan, W. L., Sidorko, P. E., & Ma, W. W. K. (Eds.). (2022). Digital Communication and Learning: Changes and Challenges. Springer. The Hang Seng University of Hong Kong.
24. Daniela, L. (Ed.). (2022). Inclusive Digital Education. Springer / Issues & Innovations in Educational Communications and Technology. springer.com
25. Griffin, M. M., & Zinskie, C. D. (Eds.). (2021). Social Media: Influences on Education. Information Age Publishing. Academia
26. European Agency for Special Needs and Inclusive Education. (2021). Inclusive Digital Education: Supporting learners and teachers in a digital world (policy report). European Agency. european-agency.org

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Комунікативні технології в освіті» використовуються наступні способи оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; оцінювання результатів модульної контрольної роботи; оцінювання групових проєктів; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; наукова дискусія; інші види індивідуальних і групових завдань; екзамен.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюють конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з освітньої компоненти «Комунікативні технології в освіті» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
<i>Поточне оцінювання</i>	<i>Модульний контроль 1</i>	<i>Поточне оцінювання</i>	<i>Модульний контроль 2</i>	<i>Тренінг</i>	<i>Самостійна робота</i>	<i>Екзамен</i>
Оцінка за поточне опитування визначається як середнє	Модульна робота, яка охоплює теми 1–3. Тестові завдання	Оцінка за поточне опитування визначається як середнє	Модульна робота, яка охоплює теми 4–8. Тестові завдання	Оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне	Оцінка за самостійну роботу визначається як середнє	Тестові завдання (10 тестів по 2 бали за тест) – макс.

арифметичне оцінок, отриманих за теми 1–3 на практичних заняттях	(10 тестів по 2 бали за тест) – макс. 20 балів. Задачі (2 задачі) – по 25 балів, макс. 50 балів. Теоретичне (проблемне) питання – макс. 30 балів	арифметичне оцінок, отриманих за теми 4–8 на практичних заняттях	(10 тестів по 2 бали за тест) – макс. 20 балів. Задачі (2 задачі) – по 25 балів, макс. 50 балів. Теоретичне (проблемне) питання – макс. 30 балів	оцінок, отриманих під час виконання завдань тренінгу	арифметичне оцінок, отриманих за виконання завдань самостійної роботи	20 балів. Задачі (2 задачі) – по 25 балів, макс. 50 балів. Теоретичне (проблемне) питання – макс. 30 балів
--	--	--	--	--	---	--

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов’язковим повторним курсом)